

Özet: Mezarlık yerlerinin belirlenmesi ve tahsisinin ne şekilde yapılacağı hakkında.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 14399437/53804

02/03/2020

Konu : Mezarlık yeri belirlenmesi ve tahsisi hakkında.

... VALİLİĞİNE
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)

İlgi: ...tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgi yazınızda özetle ... İli, ...İlçesi, ... Köyü bağlantısı olan ... Mahallesinin mezarlığının dolması nedeniyle, köy İhtiyar Heyetinin mezarlık yeri araştırması sonucu ormana ait 130 Ada 33 parsel numarasında kayıtlı taşınmazın mezarlık yeri olarak köy muhtarlığına tahsisinin talep edildiği ancak mezarlık yeri seçimi konusunda yapılacak işlemlerin hangi kurum tarafından yürütüleceği hususunda tereddüte düşüldüğü belirtilerek konuya ilişkin Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

Bilindiği üzere 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun

211 inci maddesinde; “Mezarlık ittihaz olunan yerlerden başka yerlere ölü defni memnudur. Fevkalade hallerde ve sıhhi mahzur mevcut olmadığı takdirde Cumhurbaşkanın kararıyla muayyen ve malüm mezarlıklar haricinde ölü defnine müsaade edilir.” hükmü,

212 inci maddesinde; “Her şehir ve kasaba belediyesi şehir ve kasabanın haricinde ve meskenlerden kafi miktar uzakta olmak üzere şehir ve kasabanın nüfusuna ve senelik vefiyatı umumiyesine nisbetle lazım gelen bir veya müteaddit mezarlık mahalli tesisine mecburdur. Mezarlık olmak üzere intihap edilecek mahallerin toprağı, vasıfları ve civarındaki meskenler veya su menbaları için sıhhi bir mahzur bulunup bulunmadığı ve mesahai sathiyesinin kifayeti sıhhiye memurlarınca tayin olunur. Bu mezarlıkların tanzim ve iyi bir halde muhafazası mahalli belediyelerine aittir. Mezarlıkların etrafı behemehal duvarlarla tahdit edilir.” hükmü,

213 üncü maddesinde; “Köyler için tesis edilecek mezarlık mahalleri bu köylerin merbut olduğu kaza kaymakamlarınca Hükümet tabiplerinin mutalaası alınarak tayin olunur. Mütaaddit ve yekdiğerine mücavir köyler için bir mezarlık mahalli tesis olunabilir. Köy mezarlıklarının iyi halde muhafazaları ihtiyar heyetlerine aittir.” hükmü,

Mezarlık Yerlerinin İnşası İle Cenaze Nakil ve Defin İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin;

“Mezarlık yerinin seçimi” başlıklı 5 inci maddesinde “(1) Mezarlık olarak seçilecek alanın, hakim rüzgarların ve akarsuların yerleşim yerinden gittiği yönde ve ulaşım yolları ile münasebeti kolay olan yerlerde olması zorunludur. Çukur veya bataklıklara ve su birikintilerinin olduğu yerlere mezarlık yapılmaz. Bu hususta hafif meyilli düzlükler tercih edilir.

(2) Toprağın jeolojik vasıfları, gömülecek cesetlerin ayrışmasına müsait, su ve havanın geçmesine izin verecek şekilde küçük taneli olmalıdır. Bu maksatla kumlu, az miktarda kireçle karışık topraklar uygundur.” hükümleri,

Aynı Yönetmeliğin “Mezarlık yeri seçimi komisyonu” başlıklı 6 ncı maddesinde;

(1) Yeni kurulacak mezarlık alanlarının mezarlık olarak kullanımının uygun olup olmadığına, su kaynaklarına, yerleşim yerine ve insanların iskanına mahsus meskenlere mesafesine, hakim rüzgarın yönü, bölgenin coğrafi, jeolojik, meteorolojik şartları, arazi ve ulaşım imkanları gibi şartlar da göz önüne alınarak mezarlık yeri seçimi komisyonunun hazırlayacağı rapora göre il veya ilçe umumi hıfzıssıhha kurullarınca karar verilir.

(2) Mezarlık yeri seçimi için, il merkezindeki belediye ve köyler valiliğe, ilçeye bağlı belediye ve köyler ise bağlı oldukları kaymakamlığa müracaat ederler.

(3) İlde oluşturulacak komisyon; ilgili vali yardımcısının başkanlığında (Değişik ibare:RG-19/1/2013-28533) halk sağlığı müdürlüğü, il çevre ve şehircilik müdürlüğü, il müftülüğü, il bayındırlık ve iskân müdürlüğü, il kadastro müdürlüğü, (Değişik ibare:RG-19/1/2013-28533) il gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğü ve mezarlık talebinde bulunan belediye veya köy tüzel kişiliği temsilcisinin katılımıyla oluşturulur.

(4) İlçede oluşturulacak komisyon; kaymakamın başkanlığında; (Değişik ibare:RG-19/1/2013-28533) toplum sağlığı merkezi, ilçe gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğü, ilçe müftülüğü, ilçe kadastro müdürlüğü temsilcileri ile (Değişik ibare:RG-19/1/2013-28533) il çevre ve şehircilik müdürlüğünce görevlendirilecek personel ve mezarlık talebinde bulunan belediye veya köy tüzel kişiliği temsilcisinin katılımıyla oluşturulur.

(5) Mezarlık olarak seçilecek alanın özelliklerine göre mülki amirce uygun görülecek diğer kurum temsilcileri veya teknik elemanlar da mezarlık yer seçimi komisyonuna dahil edilebilir. Komisyon, ihtiyaç duyarsa diğer kurumlardan da ek bilgi ve belge isteyebilir.

(6) Komisyon, yer tetkikini gerçekleştirdikten sonra raporunu hazırlayarak il veya ilçe umumi hıfzıssıhha kuruluna sunar. Umumi hıfzıssıhha kurulu, komisyonun raporuna göre teklif edilen alanın mezarlık yeri olarak kullanımının uygun olup olmadığına karar verir. Uygun görüş verilirse rapordaki mesafeler ile diğer konular belediyece imar plan notlarına işlenir. Muhtarlıklarca da karar defterlerinde kayıt altına alınır. Uygun görüş verilerek mezarlık yeri olarak seçilen alanlar, tapu tescili yapılmadan mezarlık olarak kullanılmaz.” hükümleri,

3998 sayılı Mezarlıkların Korunması Hakkında Kanunun “Korunma” başlıklı 2 nci maddesinde; “Mezarlıklar ve şehitlikler ile mezarlar bozulamaz, tahrip edilemez ve kirletilemez. Bu yerler imar mevzuatı ile veya başka herhangi bir şekilde park, bahçe, meydan, otopark, çocuk parkı, yeşil alan gibi sahalar olarak ayrılamaz ve asli gayesi dışında hiç bir amaç için kullanılamaz. Yol geçme zorunluluğu bulunduğu Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca kabul edilen mezarlıklar veya bölümleri bu hükmün dışındadır.” hükmü.

5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 4 üncü maddesinde; “İl genel idaresinin başı ve mercii validir. Bakanlıkların kuruluş mevzuatına göre illerde lüzumu kadar teşkilat bulunur. Bu teşkilatın her birinin başında bulunanlar il idare şube başkanlarıdır. Bunların emri altında çalışanlar ilin ikinci derecede memurlarıdır. Bu teşkilat valinin emri altındadır.”

Aynı Kanunun 5 inci maddesinde “İllerde, valilerin tayin ve tesbit ettiği işlerde yardımcılığını ve valinin bulunmadığı zamanlarda vekilliğini yapmak üzere vali muavinleri bulunur. Valiliğin yazı işlerinin düzenlenmesinden de vali muavini sorumludur.”_hükümleri bulunmaktadır.

Bulunmaktadır.

Açıklanan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde 3998 sayılı Kanun uyarınca mezarlıktan yol geçirme işlemleri Bakanlığımız tarafından onaylanmakla birlikte; yeni kurulacak mezarlık alanlarının mezarlık olarak kullanımının uygun olup olmadığına vali yardımcısının başkanlığında halk sağlığı müdürlüğü, il çevre ve şehircilik müdürlüğü, il müftülüğü, il kadastro müdürlüğü, il tarım ve orman müdürlüğü ve mezarlık talebinde bulunan belediye veya köy tüzel kişiliği temsilcisinin katılımıyla oluşturulan mezarlık yeri seçimi komisyonunun hazırlayacağı rapora göre il veya ilçe umumi hıfzıssıhha kurullarınca karar verilmesi gerektiği, mezarlık yeri seçimi komisyonunun eşgüdümünden ilgili vali yardımcısı

sorumlu olduğundan komisyonun sekretarya ve diğer işlerinin Valilik bünyesinde hangi birim tarafından yürütüleceği hususunun vali yardımcısının takdirinde olduğu,

Öte yandan mezarlık yeri olarak tahsis edilmesi talep edilen yerin orman vasfında ya da Tarım ve Orman Bakanlığına tahsisli olduğu anlaşıldığından söz konusu yerin mezarlık yeri olarak tahsis talebinin Tarım ve Orman Bakanlığı ve söz konusu Bakanlığın taşra teşkilatı birimleri tarafından değerlendirilmesi gerektiği,

Hususları mütalaa edilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür